

In 1990 startte het Landelijk Meetnet Dagvlinders, toen nog Dagvlindermonitoringproject genoemd. Het was meteen een groot succes en na drie jaar waren er al meer dan 200 telpunten. Het meetnet is een samenwerkingsproject tussen De Vlinderstichting en het CBS; het wordt medegefinancierd door het Expertisecentrum LNV in Wageningen. De honderden vrijwilligers die inmiddels meedoen, zorgen er samen voor dat we veranderingen in de dagvlinderstand op de voet kunnen volgen.

Tekst: Chris van Swaay

Wilt u meer informatie of heeft u interesse om mee te doen? Neem contact op met een van de coördinatoren bij De Vlinderstichting: Chris van Swaay, Kars Veling of Robert Ketelaar, Postbus 506, 6700 AM Wageningen, tel. 0317-467346, email info@vlinderstichting.nl

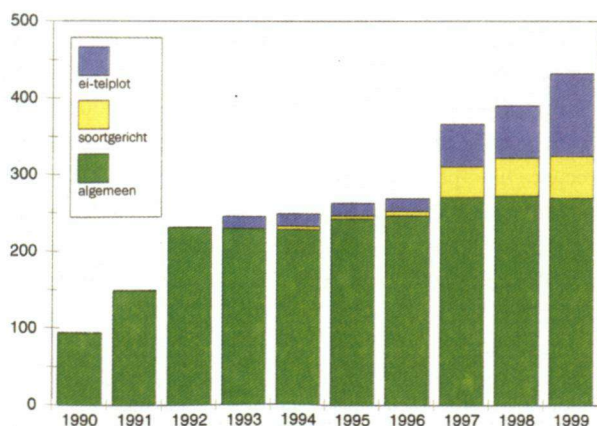
Tien jaar vlinders tellen

Hoe wordt er geteld? De meeste mensen tellen gedurende de hele zomer alle vlinders op een vaste route. Voor bijzondere soorten zijn er soortgerichte routes, die alleen in de vliegtijd van die soort worden geteld. Voor gentiaanblauwtje, sleedoornpage en grote vuurvliinder, die als vlinder moeilijker zijn te vinden dan de eitjes of rupsen, zijn eittellingen het eenvoudigst uit te voeren. Dat gebeurt niet op een route, maar op een plot. Een plot is een vast begrensd stuk dat elk jaar hetzelfde is.

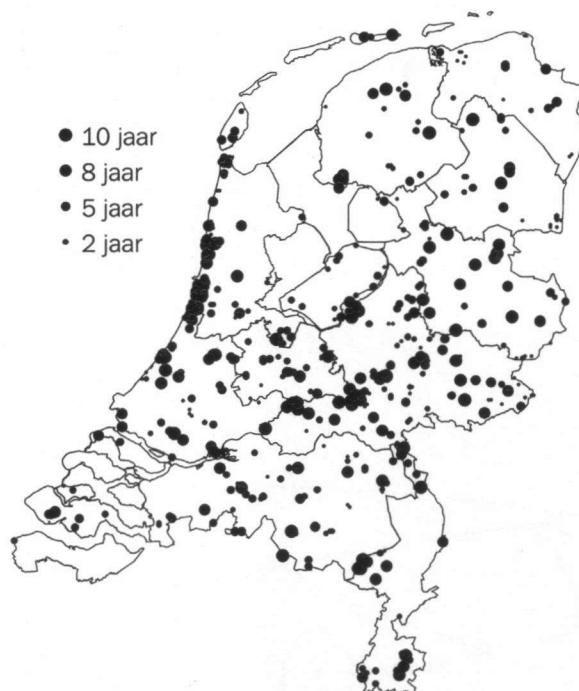
In figuur 1 is de ontwikkeling van het aantal routes en eittelplots te zien. Bekeken over de hele periode van tien jaar zijn er ruwweg drie perioden te onderscheiden:

- 1990 tot en met 1992: de opbouwfase. In deze jaren waren er alleen normale routes.
- 1993 tot en met 1996. In deze jaren werd een begin gemaakt met het uitproberen van nieuwe methoden om Rode Lijst-soorten beter te kunnen tellen. Dat leidde tot de ontwikkeling van soortgerichte routes waarbij maar één soort in de vliegtijd geteld wordt, en tot eittelplots voor soorten die als volwassen vlinder moeilijker te vinden of te tellen zijn dan als eitje.
- Vanaf 1997. Na een paar proefjaren konden vanaf dit jaar de soortgerichte routes en eittelplots door iedereen gedaan worden. Dat levert veel extra informatie op voor de zeldzame, vaak bedreigde soorten.

Figuur 2 laat zien waar de routes liggen en hoe vaak ze

Figuur 1: Ontwikkeling van het aantal routes en eittelplots.

Figuur 2: Ligging van de routes.

geteld zijn. Op 32 plekken is het gelukt de hele periode te tellen. Een prestatie die een pluim verdient!

In het vorige nummer van vlinders staat een overzicht van de ontwikkeling van de vlinders per soort. Dat is eigenlijk het belangrijkste resultaat van het meetnet: de vinger aan de pols. Maar al die tellingen leveren natuurlijk nog veel meer informatie. Daarom bij deze wat wetenswaardigheden over 10 jaar vlinders tellen:

- Er zijn ruim 1,3 miljoen vlinders geteld;
- Het bruin zandoogje is onze talrijkste vlinder met 293.156 waargenomen exemplaren;
- Ook van zwartsprietdikkopje, klein geaderd witje en klein koolwitje werden meer dan 100.000 vlinders getuurd;
- De meeste soorten zijn gezien op de St. Pietersberg bij Maastricht (37), op enige afstand gevolgd door de routes op het vliegveld Twenthe en de Empese en Tondense hei bij Eerbeek (beide met 33 soorten);

Het bruin zandoogje: 293.156 keer waargenomen.

FOTO: C. CASTELIJNS

- De meeste vlinders worden vrijwel jaarlijks geteld op de route Verlengde Oosterkanaal in de Amsterdamse Waterleidingduinen, in 1999 zelfs meer dan 10.000

exemplaren (je zou bijna gek worden van het tellen);

- De soortenrijkste vlinderdag was 11 juli 1994, goed voor 37 soorten op onze Nederlandse vlinderroutes;
- De vlinderrijkste teldag was 20 juli 1995 met 9.204 exemplaren;
- En op 30 mei 1996 waren de meeste tellers actief: er werden die dag 105 routes gelopen.

Intussen staan de ontwikkelingen in het meetnet niet stil. In oktober hebben alle tellers de nieuwe, geheel bijgewerkte handleiding gekregen. Samen met het CBS gaan we deze winter weer aan de slag om een verslag van de tellingen in 2000 klaar te maken (intussen alweer het elfde jaar!)

Nog steeds komen aanmeldingen voor nieuwe routes binnen. Daar zijn we heel blij mee. En als het u ook wat lijkt, denk dan niet: "Ze hebben al genoeg tellers", maar meld u aan. Want elke nieuwe route vergroot de mogelijkheden van ons meetnet. ■